

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою
Відкритого міжнародного
університету розвитку людини
«Україна» від
Протокол № 3
«23» квітня 2020 р.

ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність

третій (освітньо-науковий)
доктор філософії
08 Право
081 Право

Тимчасовий стандарт вводиться в дію
Наказом № 61 від «27» квітня 2020 р.

Президент П.М. Таланчук

Київ – 2020

1. Преамбула

Тимчасовий стандарт підготовки	доктора філософії (восьмий рівень Національної рамки кваліфікацій України)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Тип диплому	одиничний
Нормативний термін навчання	4 роки

Тимчасовий стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право розроблено робочою групою у складі:

1. Опришко Віталій Федорович – керівник робочої групи – професор кафедри цивільного, господарського, адміністративного права та правоохоронної діяльності, д.ю.н., професор;

2. Тихомиров Олександр Деонисович – професор кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін, д.ю.н., професор;

3. Рябошапко Леонід Іванович – професор кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін, д.ю.н., професор.

Тимчасовий стандарт вищої освіти розглянуто та схвалено на засіданні Науково-методичного об'єднання з права, міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін у складі:

1. Терещенко Андрій Леонідович (голова), директор Інституту права та суспільних відносин, професор кафедри цивільного, господарського, адміністративного права та правоохоронної діяльності, кандидат юридичних наук, доцент;

2. Кіслов Денис Васильович, завідувач кафедри міжнародного права, міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін Інституту права та суспільних відносин, доктор наук з державного управління, кандидат політичних наук, доцент;

3. Сарана Сергій Володимирович, завідувач кафедри цивільного, господарського, адміністративного права та правоохоронної діяльності Інституту права та суспільних відносин, кандидат філософських наук, доцент;

4. Женжера Сергій Володимирович, доцент кафедри міжнародного права, міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін Інституту права та суспільних відносин, кандидат філософських наук, доцент;

5. Федоренко Тетяна Вікторівна, доцент кафедри цивільного, господарського, адміністративного права та правоохоронної діяльності Інституту права та суспільних відносин, кандидат юридичних наук, доцент;

6. Фаст Олексій Олександрович, доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін Інституту права та суспільних відносин, кандидат юридичних наук;

7. Сидоренко Віталій Вікторович, завідувач кафедри права Білоцерківського інституту економіки та управління, кандидат юридичних наук;

8. Вокалюк Сергій Миколайович, доцент кафедри бізнесу та права Вінницького соціально-економічного інституту, кандидат юридичних наук;
9. Аванесян Геннадій Миколайович, заступник завідувача кафедри правознавства, доцент Полтавського інституту економіки і права;
10. Басенко Руслан Олександрович, доцент кафедри правознавства Полтавського інституту економіки і права, кандидат педагогічних наук;
11. Вишковська Валентина Іванівна, старший викладач кафедри права Дубенської філії, кандидат юридичних наук;
12. Мозолук-Боднар Людмила Миколаївна, доцент кафедри правових та інформаційних технологій Хмельницького інституту соціальних технологій, кандидат юридичних наук, доцент;
13. Мороз Станіслав Станіславович, старший викладач кафедри права та соціально-економічних відносин Кіровоградського інституту розвитку людини;
14. Тимчишин Андрій Михайлович, завідувач кафедри права Івано-Франківської філії, кандидат юридичних наук, доцент;
15. Олійник Олег Олександрович, доцент кафедри права та соціальних технологій Миколаївського міжрегіонального інституту розвитку людини, кандидат юридичних наук;
16. Попов Анатолій Андрійович, завідувач кафедри права та фінансів Луцького інституту розвитку людини, кандидат юридичних наук, доцент.

Директор Інституту права та суспільних відносин

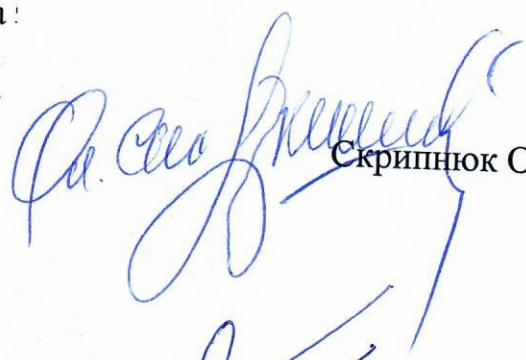
Представники роботодавців:

Дійсний член Національної академії прав педагогічних Наук, заступник директора Інституту держави і права ім. В.М. Корецького, Заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор

Професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права Київського національного торговельно-економічного університету, доктор юридичних наук, доцент

Терещенко А.Л.

Скрипнюк О.В.

Тімашов В.О.

2. Загальна характеристика

Загальна інформація	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Форми здобуття освіти	очна (денна, вечірня), заочна
Освітня кваліфікація	доктор філософії з права
Професійна кваліфікація	Не передбачено
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 08 Право Спеціальність – 081 Право
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, освітня складова – 45 кредитів ЄКТС, термін підготовки – 4 роки. Наукова складова передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації
Опис предметної області	<i>Галузь знань:</i> 08 Право <i>Спеціальність:</i> 081 Право <i>Об'єкт дослідження:</i> теорія та методологія наукових досліджень в галузі права як соціального явища, що ґрунтується на правових цінностях та принципах, в основу яких покладено права і свободи людини та верховенство права; проблеми сучасних суспільно-правових процесів та систем. <i>Цілі навчання:</i> набуття здатностей розв'язувати наукові задачі у сфері теорії права, правотворчості та правозастосування, проводити наукові дослідження та продукувати нові ідеї. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> правові доктрини, цінності та принципи, на яких базується творення права, його тлумачення та застосування; закономірності та тенденції розвитку правових систем, явищ та процесів; методологія наукових досліджень у галузі юридичної науки; методологія викладання правничих дисциплін у вищій школі. <i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики з правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; цифрові технології, методи оцінювання та аналізу інформації, методи доведення. <i>Інструменти та обладнання:</i> сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та спеціальне програмне забезпечення, необхідне для виконання наукових досліджень у сфері права.
Академічні професійні випускників та права	Продовження освіти в докторантурі, здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, подальше підвищення кваліфікації та отримання додаткової освіти за сертифікованими програмами та програмами післядипломної освіти, а також інші форми навчання впродовж життя.

3. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня

Обсяг освітньо-наукової програми становить 45 кредитів ЄКТС.

Мінімум 35% обсягу освітньо-наукової програми має бути спрямовано на здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетенцій за спеціальністю, визначених цим Тимчасовим стандартом.

4. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність

Здатність, розв'язувати комплексні задачі та продукувати нові ідеї у галузі дослідницько-інноваційної діяльності у правничій сфері, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних знань, а також професійних умінь та навичок.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 5. Здатність до пошуку, систематизації, критичного аналізу, оброблення, оцінки та синтезу інформації з різних джерел, володіння на достатньому рівні інформаційно-комунікаційними технологіями.

ЗК 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність з урахуванням сучасного стану юридичної науки, уміння використовувати новітні педагогічні методи та прийоми, у тому числі залучення здобувачів освіти до самостійних досліджень та інші інтерактивні методики.

ЗК 7. Здатність до планування, розроблення та реалізації науково-дослідних проєктів інноваційного характеру, співпраці зі стейкхолдерами, зацікавленими у реалізації наукового продукту.

ЗК 8. Здатність до презентації результатів наукових досліджень відповідно до профілю освітньо-наукової підготовки з використанням академічної української та іноземної мови.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1. Здатність до розв'язання комплексних проблем функціонування національного права загалом та певної галузі зокрема на основі аналізу сучасних та прогнозування нових тенденцій розвитку правових процесів, систем та явищ.

СК 2. Здатність застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у провадженні досліджень у сфері права.

СК 3. Здатність здійснювати тлумачення норм національного права в контексті доктрини прав людини та верховенства права, моделювати комплексні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати їх наслідки.

СК 4. Здатність здійснювати аналіз, узагальнення та оцінку правових позицій Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду України, правозастосовчої практики судів та органів державної влади, місцевого самоврядування на основі визнаних доктрин та принципів юридичної науки.

СК 5. Здатність надавати наукову оцінку та проводити наукове дослідження нормативно-правових актів, рішень та інших документів органів державної влади та місцевого самоврядування, надавати експертні висновки стосовно таких актів.

СК 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність з навчальних дисциплін відповідно до профілю освітньо-наукової підготовки.

СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід у дослідженні правових явищ, процесів та систем.

5. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання

ПРН 1. Визначати наукову проблему в галузі права, формулювати наукові гіпотези, об'єкт і предмет, мету та завдання наукового дослідження.

ПРН 2. Демонструвати знання та розуміння сучасних правових доктрин національного права та його окремих галузей.

ПРН 3. Встановлювати відповідність національного законодавства демократичним правовим стандартам та загальнолюдським правовим цінностям.

ПРН 4. Застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у наукових розвідках та при апробації результатів досліджень.

ПРН 5. Застосовувати комплексні та міждисциплінарні підходи у фундаментальних та прикладних дослідженнях.

ПРН 6. Використовувати різноманітні джерела правової інформації в науково-дослідній та експертній діяльності (наукові публікації, довідники, бази даних тощо).

ПРН 7. Формулювати пропозиції щодо забезпечення високого рівня підготовки проєктів законів, інших нормативно-правових актів та актів застосування права.

ПРН 8. Здійснювати діяльність із впровадження результатів науково-дослідних розробок у систему національного законодавства та практику нормотворчих і правозастосовних органів.

ПРН 9. Здійснювати презентацію результатів науково-дослідних розробок із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 10. Встановлювати загальні закономірності і тенденції розвитку правових явищ, визначати проблеми нормотворення та правозастосування, надавати науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення національної правової системи.

ПРН 11. Здійснювати доктринальне тлумачення нормативно-правових актів та інших джерел права в контексті пріоритету прав людини та верховенства права.

ПРН 12. Демонструвати високу педагогічну майстерність, викладати на належному науково-методичному рівні навчальні дисципліни відповідно до профілю освітньо-наукової спеціалізації.

ПРН 13. Неухильно дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності.

6. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація аспірантів здійснюється відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю 081 Право. В процесі підготовки докторів філософії використовують дві форми атестації: проміжну і підсумкову.

Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за всіма складовими, передбаченими навчальним планом. Проміжна атестація включає три модулі:

1. Теоретичний модуль.
2. Науково-дослідницький модуль.
3. Практичний модуль.

1. Атестація за теоретичним модулем передбачає складання заліків та іспитів відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю 081 «Право». Технологія проміжної атестації включає такі технологічні етапи:

- розробка теоретичних питань із проблеми дослідження, комплексу ситуаційних та творчих завдань;
- проведення контролю;
- перевірка виконаних завдань;
- усне обговорення письмових відповідей на теоретичні питання, творчі завдання, результати виконаних ситуаційних вправ, відповіді на додаткові запитання екзаменатора;
- оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей теоретичної підготовки аспірантів відповідно до об'єктивних критеріїв.

2. Науково-дослідницький модуль, відповідно до навчального плану, передбачає проведення поточної атестації аспірантів кожні півроку навчання. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотриманням графіку підготовки результатів науково-дослідницької роботи.

3. Практичний модуль, відповідно до навчального плану, передбачає проведення асистентської педагогічної практики. Метою проміжної атестації за практичною складовою є контроль за виконанням індивідуального плану та набуття аспірантом професійних навичок та вмінь викладача. Атестація за практичним модулем здійснюється на підставі висновків комісії із проведення захисту звіту з асистентської педагогічної практики.

Метою підсумкової атестації є встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам освітньо-

наукової програми доктора філософії з права. Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» здійснюється спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем наукового ступеня доктора філософії індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Випускна атестація здобувача наукового ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Право» спеціальності 081 Право здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому наукового ступеня доктора філософії із присвоєнням кваліфікації: доктор філософії з права.

Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат та після захисту розміщується в репозиторії Університету «Україна» для вільного доступу. Випускна атестація здійснюється відкрито та публічно.

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів, що описані в Положенні про систему забезпечення якості підготовки здобувачів освіти (https://uu.edu.ua/upload/universitet/normativni_documenti/Osnovni_oficiyni_doc_UU/Upravlinnya_yakistyu/Quality_assurance.pdf).

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

З метою забезпечення якості освітньої та наукової складових підготовки докторів філософії в аспірантурі Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» за відповідними спеціальностями передбачається впровадження і реалізація комплексної системи, що поєднує взаємопов'язану сукупність як внутрішніх, так і зовнішніх елементів:

- публікація наукових статей із обраної проблематики дослідження, що відображають результати наукових пошуків аспіранта та написані згідно з вимогами фахових публікацій; публікація статей у провідних українських і зарубіжних виданнях, що включені до Міжнародних наукометричних баз даних (Index Copernicus, Web of Science, Scopus та ін.) та мають високе поточне значення Імпакт-фактору, засвідчують відповідний рівень та актуальність виконаних досліджень (відповідно до чинних вимог, затверджених МОН України, має бути опубліковано *не менше 3 статей у фахових виданнях, у тому числі одна стаття у науковому журналі, який включено до міжнародних наукометричних баз даних, а також не менше 3-х тез*);

- поглиблення теоретичних знань у сфері теоретико-методологічних проблем юридичної науки, методології та організації наукових досліджень тощо, що уможливорює підвищення якості власних наукових досліджень здобувача ступеня доктора філософії, а також передбачає обов'язкові публікації тематичних статей за проблематикою його дослідження, що включають елементи дослідницьких та комунікаційних компетентностей, одержаних під час вивчення зазначених освітніх компонент;

- опрацювання методики науково-дослідної роботи і набуття практичного досвіду роботи з досліджуваних проблем, його узагальнення, пошук і опрацювання оригінальних наукових та інформаційних джерел, проведення власних емпіричних досліджень є підґрунтям забезпечення якісної складової одержання наукових результатів, що будуть покладені в основу підготовки дисертації, зокрема при виконанні відповідного етапу комплексної науково-дослідної теми;

- апробація результатів науково-дослідницької роботи під час проведення міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій за відповідними тематиками, обговорення матеріалів дослідження під час роботи науково-методичних семінарів і круглих столів із залученням провідних фахівців зі спеціальності;

- зовнішнє рецензування і ретельний відбір статей до друку, що здійснюють провідні фахові видання, а також наукові журнали, які включені до міжнародних наукометричних баз даних, забезпечують реалізацію принципів впровадження системи якісної перевірки наукового рівня виконаних

досліджень, обґрунтованості зроблених висновків та авторських пропозицій щодо вирішення наявних проблем;

– перевірка наукових статей і дисертаційної роботи на наявність плагіату забезпечує дотримання стандартів і вимог щодо самостійності виконання наукового дослідження, індивідуального внеску у вирішення конкретної наукової задачі, а також у теоретичні та/або експериментальні результати, важливі для розвитку юридичної науки тощо;

– підготовка і захист звіту з асистентської педагогічної практики; підведення підсумків педагогічної практики відбувається відкрито на підсумковій конференції перед членами комісії. За результатами попередньої перевірки звіту готується загальний висновок і визначається його відповідність затвердженим вимогам, звіт рекомендується до захисту перед комісією. Підсумкова оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів, якості підготовленого звіту, загального висновку. Підсумки асистентської педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри;

– проміжна, підсумкова атестація аспірантів. Під час вивчення навчальних дисциплін перевірка засвоєних знань і успішності аспірантів здійснюється з використанням модульно-рейтингової системи оцінювання. Методи контролю плануються у письмовій та практичних формах. Усі экзамени проводяться у формі письмових робіт, які містять завдання, що логічно врівноважують теоретичну і практичну частину іспиту. Підсумкова атестація передбачає прилюдний захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії; присвоєння вченого звання доктора філософії з права здійснює спеціалізована вчена рада;

– загальний позитивний висновок щодо дисертації засвідчує, що вона має теоретичну та практичну цінність, виконана на належному рівні, є закінченим самостійним науковим дослідженням, в якому одержано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретну наукову задачу суттєвого значення для певної галузі науки; або в якому отримані нові науково обґрунтовані теоретичні та (чи) прикладні результати, що в сукупності є суттєвими для розвитку конкретного напрямку юридичної науки.

6. Перелік нормативних документів, на яких базується Тимчасовий стандарт вищої освіти

А. Офіційні документи:

1. Закон України від 16.01.2020 № 463-IX «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Закон України від 30.03.2020 № 540-IX «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-92015-п>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010ДК 003:2010. URL: <http://www.dk003.com>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) від 23.03.2016 № 261 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 № 261 із змінами (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 283).
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015 № 1187
10. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 № 1254.

Б. Корисні посилання:

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.
2. International Standard Classification of Education ISCED, 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.
3. International Standard Classification of Education: Fields of education and training, 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification->

of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf.

4. Manual to Accompany the International Standard Classification of Education, 2011. URL: <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-iscied>.

5. EQF, 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>.

6. QF EHEA, 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communiqué_AppendixIII_952778.pdf.

7. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

8. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlene-vydannia-z-urakhuvanniam-polozhen-novoho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchu-osvitu&start=80>.

9. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=82:bolonskyi-protsest-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>.

10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80>.

11. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / Авт. : В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&start=80>

8. Матриця відповідності визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти компетентностей / результатів навчання дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
	Зн1. концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум1. спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2. започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3. критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	K1. вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому K2. використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	AB1. демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності AB2. здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
ЗК 1	Зн1	Ум1, Ум3	K1, K2	AB1, AB2
ЗК 2	Зн1	Ум1		AB1, AB2
ЗК 3	Зн1	Ум1	K1, K2	AB1, AB2
ЗК 4	Зн1	Ум1, Ум3		AB1, AB2
ЗК 5	Зн1	Ум2		AB1, AB2
ЗК 6	Зн1		K1, K2	AB1, AB2
ЗК 7		Ум1, Ум2	K1, K2	
ЗК 8		Ум2	K1, K2	
СК 1	Зн1	Ум1, Ум3		AB1, AB2
СК 2		Ум1.		AB1, AB2
СК 3	Зн1	Ум3		
СК 4	Зн1	Ум1		
СК 5	Зн1	Ум1		
СК 6	Зн1	Ум2	K1, K2	AB1, AB2
СК 7	Зн1	Ум1, Ум2		AB1, AB2

9. Матриця відповідності визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти компетентностей та результатів навчання

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7
ПРН 1	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+		+
ПРН 2									+	+	+	+	+		+
ПРН 3	+		+	+	+				+	+	+	+	+		+
ПРН 4	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+
ПРН 5	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+			+
ПРН 6	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+			+
ПРН 7	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
ПРН 8		+		+	+		+	+	+	+			+	+	+
ПРН 9	+		+	+	+	+	+	+			+	+			
ПРН 10	+	+	+	+	+		+	+		+	+		+	+	+
ПРН 11	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+			+
ПРН 12	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+			+
ПРН 13	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+